

22. Konsten att skapa sammanhang

Kunskap är ordning; kunskap består av kunskapselement som har relationer till varandra, som hänger ihop i större sammanhang. Evas strateginät visar hur hon tänkte, hur olika kunskapselement om barn, skola och lärande var sammanlänkade till en helhet, hennes teori-i-användning. Men strateginätet visar också hur hon presenterade olika kunskapselement, relationer och sammanhang för sina elever.

Genom sin namnlek gjorde Eva eleverna uppmärksamma på språkljuden som därefter inte bara var kunskapselement i tyst kunskap, utan också kunde fokuseras; språkljuden blev fokalt vetande. Eleverna upptäckte att deras egna namn började med språkljud. Ljuden hängde ihop med namnen, var delar i dem. Namnen hängde i sin tur ihop med olika kamrater. En kamrat var ens bänkkamrat, som man satt tillsammans med och kunde tävla mot. Snart visste man också vilket språkljud som hördes i början av bänkkamratens namn.

När man gick runt i skolan med Eva träffade man andra vuxna som också hörde till skolan. Man träffade en som kallades skolsköterska, en annan rektor och en tredje vaktmästare. De här personerna fanns inte på samma ställe utan hade varit sin plats, var sitt rum i skolan, och rummen hade namn. Namnen stod på skyltar utanför deras rum. En del av ens kamrater kunde läsa det som stod på skyltarna. På skolsköterskans dörr stod det "skolsköterska", på rektorns rum "rektorsexpedition" och på vaktmästarens "vaktmästare".

Ett speciellt rum i skolan kallades "biblioteket". Där fanns en massa böcker. Och det fanns bord och stolar och soffor där man kunde sitta och läsa. Man fick inte springa i biblioteket, för då störde man dem som satt och läste. Alla elever i skolan fick låna böcker i biblioteket.

Till skolstarten hörde att lära sig kunskapselement som namn på personer och lokaler, men också att veta hur man skulle gå till dessa, hur de såg ut och vad man kunde få för hjälp med av dem. Det visade sig att skolan var ett stort sammanhang, där korridorer och rum hängde samman, och där språkljuden fanns i form av bokstäver på skyltar. Man lärde sig snart hur man skulle gå för att komma till vaktmästarens rum och man kunde vara säker på att man hade kommit rätt, eftersom man kunde ljuda ihop bokstäverna v-a-k-t-m-ä-s-t-a-r-e på skylten på hans dörr.

Konsten att skapa sammanhang får sin värde genom att sammanhang är ledande faktorer; sammanhang kan göra skillnad, kan ha betydelse. Sammanhanget gör skillnad för hur bokstaven o uttalas; *ko* och *korv* låter olika. Man kan ha en far och en mor, men också en mor som ibland far bort; sammanhanget avgör innebörden av "far". Sammanhanget avgör vilka regler som gäller, vad man ska tänka på; det gör skillnad om man är i biblioteket eller på skolgården. Efter en tid i skolan hade eleverna fått en mängd nya kunskaper; man visste att man kunde klara av saker eftersom man visste hur saker och ting hängde ihop. Och därför kunde man känna sig trygg i skolan; kunskaper om sammanhanget gjorde skillnad för tryggheten.